Aurretiazko genero eraginaren txostena

Foru Arau aurreproiektua, Gipuzkoako Lurralde Historikoko 2016rako aurrekontu orokorrak onartzen dituena

1. Sarrera

Txosten honen helburua da 2/2015 Foru Arauak, martxoaren 9koa, emakumeen eta gizonen berdintasunerakoak, bere 27. artikuluan ezartzen duena betetzea. Hain zuzen ere, Gipuzkoako Foru Aldundiaren foru arauen aurreproiektuak zein izaera orokorreko xedapen proiektuak osatu eta izapidetzeko orduan, generoaren eraginaren aldez aurreko ebaluazioa aurkeztu beharko da haiei atxikita.

Genero eraginaren aldez aurretiko ebaluazio txostenak atal hauek eduki beharko ditu:

- arau proiektuaren edo izaera orokorreko xedapenaren deskribapen orokorra.
- genero eraginaren aldez aurreko ebaluazioa.
- atzemandako ezberdintasunak ezabatzeko neurriak, baita, egindako genero eraginaren ebaluazioaren arabera, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko neurriak ere.

2. Araua

2016. urteko aurrekontuak Diputatuen Kontseiluak onartutako aurrekontu esparruaren barruan prestatu dira, bertan ezartzen baitira Gipuzkoako sektore publikorako epe luzeko helburuak.

Aurrekontu hauek oinarrizko tresna dira 2015-2019 epealdiko Kudeaketa Plan Estrategikoan definitu diren foru politika publikoak gauzatzeko. Izan ere, plan estrategiko hori lanabes nagusia izango da datozen lau urteotan Gipuzkoako Foru Aldundia lidergotzan jarri eta haren gobernu ekintza gidatzeko.

Entitate publiko orok kudeaketa finantzario egoki bat egiteko obligazioa du beti, are gehiago gaurkoa bezalako susperraldi ekonomikoa gertatzen ari denean. Alde horretatik, bai aurrekontu hauek eta bai etorkizunekoek bultzada ekonomiko eta sozial handiena eman behar diote Gipuzkoari, aldi berean ziurtatuz baliabide publikoak efizienteki gastatzen direla.

Aurreikusitako diru-sarrerei dagokienez, hasi berria den susperraldi ekonomikoari esker %4,6 gehitzen da aurrekontu osoa, %9,9 aurrekontu propioa, eta %6,8 Udalak Finantzatzeko Foru Funtsa.

Gastu politikek gaurko egoerari aurre egitea izango dute helburu, eta, hori lortzeko, lehentasunezkoa izango da inbertsioak egitea krisiak enpresa eta pertsonentzat izan dituen ondorioak gainditzeko eta produkzio sarea indartzeko, betiere Gipuzkoaren lehiakortasuna bultzatuz.

Horri begira, 2016ko Aurrekontuan Ekonomia Berpizteko Plan bat jasotzen da, lurraldearen dinamizazio ekonomiko eta soziala bultzatzea eta babestea xede duena.

Era berean, jarraipena eman zaio aurrekontuko programak genero eraginaren ikuspuntutik aztertzeko lanari, gastu lehentasunak non jarri behar diren ezartzearren.

Krisiak izan dituen ondorioak aintzat hartuta, eta gizarte politikan hartu diren zenbait kudeaketa erabaki direla-eta, zaila gertatzen da gastu soziala 2016. urteko aurrekontuak aurkezteko unean kalkulatzea.

Arrazoi horrengatik, gizarte gastuetarako bideratutako kredituak zabalgarritzat hartu dira, kontuan izanik gerta daitekeela haien zuzkidura nahikoa ez izatea ekitaldian zehar agertzen diren beharrei aurre egiteko, betiere azpimarratuz borondate politikoa dela kreditu horiek zuzkitzea aurrekontu beharrak estali arte.

Lurraldearen ongizatea garatzeko udalen eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren artean beharrezkoa den lankidetza kontuan hartuta, aurrekontu hauek 53,76 milioi euroko diru-laguntzak aurreikusten dituzte Lurraldeko toki entitateen alde.

3. Genero eragina

Aurrekontu hauen eragina genero aldetik zehaztasun handiagoarekin egiten da proiektuarekin batera doan txostenean: "2016ko Aurrekontuak generoaren ikuspegitik duen eraginaren azterketa – Txosten exekutiboa"

3.1. Genero egokitasuna

Proiektu honen helburua da Gipuzkoako Lurralde Historikoko 2016. urteko aurrekontuak onartzea.

Proiektuaren amaierako hartzaileak bertako biztanle guztiak dira.

Hortaz:

- amaierako talde hartzailea pertsona fisikoak izanik,
- eta xedapen normatiboak eragina izanda emakumeek eta gizonek baliabideak eskuratzeko edota kontrolatzeko moduan,

Ondorioztatu behar da egokia dela arau proiektua genero ikuspegitik aztertzea.

3.2. Genero eraginaren balorazioa

3.2.1. Hasierako egoera

Azken urteetan Gipuzkoako gizon eta emakumeen arteko berdintasunari buruzko erreferentziazko adierazleen bilakaerak, oro har, ibilbide positiboa izan du, emakumezkoen jatorrizko egoera okerragotik abiatuta, beti ere. Hala ere, oraindik ere urrats asko eman behar dira benetako egoera parekidea lortzeko eta mendeetako bazterketa egoeraren ondorioak gainditzeko. Horrez gain, azken urteotako krisi ekonomikoaren ondorioz, gizartearen sektore guztiak kaltetuak izaten ari dira, langabezia areagotuz, ongizate estatuko zenbait zerbitzuetan murrizketak ezarriz, zeharkako zergak handituz... Gainera, errenta maila baxuko eta babesik gabeko pertsonengan eragina askoz kaltegarriagoa izaten ari da, jakin dakigularik, pobreziaren tasa neurtzeko erabiltzen dugun adierazleak emakume eta gizonen arteko arraila altua erakusten duela.

3.2.2. Aztertutako neurriak

2016ko aurrekontu proiektu honetako programak genero ikuspegitik aztertu dira. Programa horiek sailkatuta daude eragin handikoak, eragin ertainekoak eta

eragin txikikoak bezala.

Azterketa eragin handiko eta ertainetara mugatu da. Azkenean, 32 programa aztertu dira, aurrekontu propio osoaren %67,1. Horrela, aurrekontu propio osoa 738,3 milioi eurokoa izanik, aztertutako 32 programen zenbatekoa 495,2 milioikoa da (%67,1). Horietatik, 20 programa garrantzi handikoak dira generoaren ikuspegitik eta kudeatutako gastua 386,5 milioikoa da (%52,3). Bestalde, garrantzi ertaina duten programak 12 dira eta kudeatutako gastua 108,7 milioikoa da (%14,7).

Zenbateko horiek ikusita, esan dezakegu, programa horiek ondo ordezkatzen dituztela foru aldunditik bultzatutako politika publikoak.

3.2.3. Genero eraginaren balorazioa

Dudarik gabe, aurrekontu hauek gipuzkoarron bizi-kalitatean eragin handia dute; eta beraien xedeetako bat da generoak sor ditzakeen desorekak ahalik eta gehien murriztea. Helburu hori zein neurritan lortuko duen eta bere egokitasun maila ondoren aztertu beharko da. Baina dudarik gabe, aurrekontu hauek baldintzak eta neurriak ipintzen dituzte, hori horrela izateko.

Donostia, 2015eko urriaren 28a

Sin: AZTERLANETAKO ATALBURUA